

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 21Co/55/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2123205853
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 08. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zlatica Javorová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2024:2123205853.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zlaticy Javorovej a členiek senátu JUDr. Bibiány Ťažiarovej a JUDr. Moniky Vozárovej v spore žalobkyne: A. B., nar. X. XXXXXX XXXX, trvalo bytom C., D. E. XXXX/XX, zastúpenej advokátom: JUDr. Mgr. Marián Kropaj, PhD., Mudroňova 7356/51, Piešťany, IČO: 42291593, proti žalovanej: F. G. E., nar. X. XXXXXXXX XXXX, trvalo bytom E. - B. H., I. XXX/X, zastúpenej splnomocnenkyňou: ADAUS, s. r. o., Miletičova 5B, 821 08 Bratislava - mestská časť Ružinov, IČO: 36 731 544, o zaplatenie 50.000 eur, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Trnava zo 14. novembra 2023 č. k. 100C/19/2023-55, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.
- II. Žalovaná má proti žalobkyni nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie I. žalobu zamietol; II. priznal žalovanej náhradu trov konania voči žalobkyni v rozsahu 100 %. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 11, § 13 ods. 1 až 3 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej len „O.z.“); § 150 ods. 1, § 151, § 167 ods. 3 písm. b/ a ods. 4 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“).

Vecne dôvodil, že žalobkyňa sa žalobou domáhala, aby súd uložil pôvodne žalovaným 1/ D. E. J., 2/ F. D. B. a 3/ F. G. E. povinnosť uhradiť žalobkyni primerané finančné zadosťučinenie, každá vo výške 50.000 eur. Žalobu odôvodnila tým, že je osobou s ťažkým zdravotným postihnutím a invalidnou dôchodkyňou s diagnózou myasthenia gravis, t. j. ťažká svalová slabosť, autoimunitné neurologické ochorenie. V období pred incidentom opísaným nižšie viedla riadny spoločenský a kultúrny život, venovala sa práci, vzdelávaniu a záľubám. Od roku 2009 začala úspešne podnikáť v tradingu prostredníctvom spoločnosti X-trade Brokers. V rámci svojho podnikania sa každodenne stretávala s ostatnými tradermi prostredníctvom internetu na online prednáškach a raz za čas aj osobne. Vo svojom obchodovaní bola úspešná. Táto práca ju veľmi bavila a bola dôležitým zdrojom jej príjmu. V roku 2009 hľadala na internete kontakt na lekára, dermatológa z Bratislavy, ktorý lieči liekom roaccutane, chcela doriešiť svoj dermatologický problém. Kontakt jej ponúkla prispievateľka z K. L. L., moderátorka spravodajstva vtedy STV, teraz TA3, ktorá sa u neho liečila. Žiadala od nej e-mail, meno, priezvisko a osobné stretnutie, ktoré údaje jej žalobkyňa v dobrej miere poslala a prišla aj na osobné stretnutie, ktoré opísala bez vedomia žalobkyne na K. spolu so svojimi hodnoteniami „že som hlúpa, mám vredy a jazvy a imaginárneho priateľa“. Tieto informácie boli impulzom pre žalované D. E. J. a F. D. B. na začatie ohovárania a prenasledovania na internete. Žalované 1/ a 2/ (D. E. J., F. D. B.) všemožnými prostriedkami postupovali tak, aby ju psychicky týrali. Najprv každodenným uverejňovaním jej osobných údajov so zraňujúcimi textami na verejnom portáli K. a zároveň ich posielanie rodine. Dokonca zavesili zosmiešňujúce video na verejný portál K., pričom na internete rozširovali odkaz na toto video. V tom čase žalobkyňa bola po

prvej polročnej liečbe systémovým dermatologikom roaccutane a čakala ju druhá liečba, preto takéto odporne osobné invektívy písané verejne na internete ju mimoriadne zraňovali. V lete 2011 žalované 1/ a 2/ vytvorili verejný profil „A.“ s obrázkami na stránke K., kde má žalobkyňa zriadenú e-mailovú schránku a svoj profil, ktorý nebol vyplnený. Žalované 1/ a 2/ ho zaplnili hanlivými odkazmi a pripojili k nemu nimi vytvorený profil „A.“ tak, aby ho nemohla odpojiť a bol viditeľný pre verejnosť. Žalovaná 1/ telefonicky kontaktovala cudzích ľudí v jej blízkom okolí a vysvetľovala im, že na K. sa predstavuje žalobkyňa ich menom, priezviskom a adresou. Žalobkyňa ďalej uviedla, že rok odolávala tejto kyberšikane a prenasledovaniu a na jeseň 2011 sa psychicky zrútila, nebola schopná viesť riadny život pre dlhotrvajúci stres. Vzhľadom k jej chorobe, ktorou trpí, došlo k ohrozeniu jej života. Uvedomila si, že na verejnosti je hanlivo zosmiešnená a nedokázala komunikovať s inými ľuďmi. Dokonca ani s kolegami zo spoločnosti X-trade brokers. Nakoľko mailový profil na K. bol zvonka zaplnený urážkami viditeľný verejne, nevedela psychicky zvládnuť otvorenie svojho mailu a skontrolovať každodennú prichádzajúcu poštu, ktorá súvisela s jej podnikaním. V septembri 2011 bola nútená vyhľadať odbornú psychiatrickú pomoc. D. L. okamžite pristúpil k aplikácii injekcií na upokojenie, ktoré zároveň zhoršili jej základnú diagnózu. Pod vplyvom liekov a stresu bola psychicky a fyzicky oslabená. Vo svojom podnikaní nevládala ďalej pokračovať. Na jeseň 2011 sa obrátila na políciu v nádeji, že činnosť žalovanej 1/ bude ukončená. Namiesto toho sa k nej pridala žalovaná 2/ a ich činnosť sa vystupňovala a žalobkyňa musela znova brať ďalšie upokojujúce lieky a nemohla sa vôbec venovať svojmu podnikaniu. Po telefonickom kontaktovaní konateľky F. E. (pôvodne žalovaná 3/), táto zmazala v decembri 2011 časť hanlivých príspevkov. Následne vykonala opatrenia, aby sa priezvisko žalobkyne nemohlo vyskytnúť v príspevkoch. Viaceré nicky žalovanej 1/ boli zablokované, ale ani to ju nezastavilo. Napokon bola zablokovaná aj jej IP adresa, ale ani to nepomohlo. Žalovaná 1/ pokračovala v prispievaní. Filter zákazu slov obchádzala tak, aby systém nerozoznal priezvisko žalobkyne. Písala namiesto „B. z C.“ ešte výraznejšie „B. M. N. L. O. H. F. P. B. Q. z C.“, vždy spolu s urážlivými a vulgárnymi popismi. Po viacerých urgenciách na F. E. táto nedokázala zastaviť prispievanie hanlivých príspevkov voči žalobkyňi a odmietla sa ďalej zaoberať týmto prípadom. O tomto probléme sa žalobkyňa v tom čase anonymne radila na portáli K., kam po mesiaci sa obe žalované zaregistrovali a začalo to isté čo na K.. Potom na pol roka žalobkyňa takmer úplne prestala používať počítač. Voči konaniam žalovaných 1/ a 2/ podala dňa 22.3.2012 žalobkyňa trestné oznámenie na Obvodnom oddelení PZ Piešťany, pričom 28.3.2012 bolo začaté trestné stíhanie za prečin poškodzovania cudzích práv podľa § 376 Trestného zákona. Uznesením 2PV 128/12- okresný prokurátor dňa 27.7.2012 zmenil kvalifikáciu skutku na prečin ohovárania podľa § 373 ods. 1 a ods. 2 písm. c/ Trestného zákona, a preto príslušným na vyšetrovanie sa stal odbor kriminálnej polície Okresného riaditeľstva PZ v Trnave. Uznesením ORP-1228/2-OVK-TT2012 odboru kriminálnej polície Okresného riaditeľstva PZ v Trnave bola vec postúpená Obvodnému úradu Piešťany, odboru všeobecnej vnútornej správy na prejednanie priestupku proti občianskemu spolunažívaniu podľa § 49 ods. 1 písm. a/, d/ zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch. Konanie bolo vybavené ako priestupok, pričom žalovanej 1/ bola v tomto konaní uložená pokuta 10 eur. Žalovaná opätovne zneužila informácie poskytnuté v tomto konaní - priezvisko žalobkyne, bydlisko, dátum narodenia, zdravotný stav, duševný stav, diagnózu a z týchto osobných informácií sa verejne vysmievala, verejne ich rozširovala bez súhlasu žalobkyne a dehonestovala ju v stupňujúcej intenzite. Žalovaná 1/ stratila strach pred verejnými orgánmi, pričom prehlásila „za 10 eur sa mi tá sranda opláti“. Po udelení pokuty vo februári 2012 pokračovala ešte intenzívnejšie zverejňovaním osobných údajov žalobkyne spolu s ohováraním, hoci sa na K. od októbra 2011 neprihlásila. Žalovaná 1/ na jar 2012 presvedčila prispievateľov, že žalobkyňa jej škodí a preto ju ostatní začali verejne ohovárať. V lete 2012 polícia dala odstrániť nevhodný profil na K. pripojený k žalobkyňinmu e-mailu a do týždňa jej tam začali chodiť vyhrážky, že „ak mi na tomto maily tak záleží, dohodnú sa a dajú mi ho zrušiť“, preto ho žalobkyňa radšej prestala používať. V závere žalobkyňa dodala, že konaním žalovanej 1/ a 2/, nekonaním žalovanej 3/ došlo k spôsobeniu rozsiahlej traumy v období najproduktívnejšieho veku jej života. Jej psychika bola výrazne podlomená. V súčasnosti vychádza z domova len sporadicky, prestala sa realizovať v oblasti podnikania, stratila priateľov, dokonca s ňou prestali komunikovať aj niektorí rodinní príslušníci ovplyvnení výsmešnými rečami žalovanej 1/. Súčasné poškodenie jej zdravia a psychiky ju výrazne obmedzilo v spoločenskom živote a v niektorých oblastiach ju úplne vylúčilo.

Uznesením zo 7.3.2023 č. k. 6C/15/2018-428 súd vylúčil konanie proti žalovanej 3/ o nároku žalobkyne na primerané finančné zadostučinenie vo výške 50.000 eur s príslušenstvom na samostatné konanie. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 22.7.2023.

Žalobkyňa žalobu doplnila podaním doručeným súdu prvej inštancie dňa 15.11.2016, v ktorom doplnila chýbajúce údaje o žalovanej uvedením mena a adresy.

Žalovaná sa k žalobe vyjadrila podaním doručeným súdu dňa 28.4.2017, v ktorom uviedla, že žalovaná nie je pasívne vecne legitimovaná. Ďalej uviedla, že žalobkyňa si uplatňuje nárok na primerané zadostučinenie podľa § 13 ods. 1 O.z. V zmysle právnej teórie na vznik sankcií za nemajetkovú ujmu spôsobenú neoprávneným zásahom do osobnosti fyzickej osoby musia byť splnené zákonné predpoklady, a to: a) existencia zásahu, ktorý vyvolal alebo bol spôsobilý vyvolať ujmu spočívajúcu v porušení alebo ohrození osobnostných práv chránených ust. § 11 O. z., b) neoprávnený charakter zásahu, c) existencia príčinnej súvislosti medzi zásahom a vzniknutou ujmou. Žalobkyňa v žalobe nepreukázala ani jeden z vyššie uvedených predpokladov. Samotná žalobkyňa uvádza, že žalovaná jej vychádzala v ústrety, po telefonickom kontaktovaní zmazala časť žalobkyňou označených príspevkov z webovej stránky, následne vykonala viaceré opatrenia s cieľom zabrániť uverejňovaniu príspevkov, v ktorých je žalobkyňa spomínaná. V návrhu na začatie konania nie je opísané a ani nie je zrejmé žiadne konanie spoločnosti Fonet spol. s r.o. alebo konateľky spoločnosti F. G. E., ktoré by mohlo spôsobiť porušenie alebo ohrozenie osobnostných práv žalobkyne. Ďalej uviedla, že nárok žalobkyne považuje za premlčaný, nakoľko žalobkyňa v žalobe uvádza, že už v lete roku 2010 mala vedomosť o konaní žalovanej 1/ a žalovanej 2/, a teda si bola vedomá škody a identifikácie osôb, ktoré za ňu sú zodpovedné. Avšak žaloba bola podaná najskôr dňa 20.3.2014, teda po uplynutí premlčacej doby.

Žalobkyňa na vyjadrenie žalovanej reagovala podaním doručeným súdu dňa 16.10.2018, v ktorom uviedla, že žalovaná navrhla, aby žalobkyňa čítala stránku a keď pôvodne žalované 1/ a 2/ uvedú jej osobné údaje, nech jej napíše mail a uvedie v ňom odkaz na tému, ktorú treba odstrániť. Toto trvalo niekoľko dní. Keď J. a B. zistili, že je téma odstránená, založili ešte viac tém s osobnými údajmi žalobkyne. Pre ňu to bol toxický text a psychicky jej to ubližovalo. Navrhla F. E., nech dajú filter na priezvisko žalobkyne, to znamená, aby sa nezobrazovalo nič, keď sa napíše. Keď to J. zistila, začala obchádzať filter rôznymi spôsobmi, napríklad napísala priezvisko s medzerami, s bodkami, začala písať priezvisko veľkými písmenami a pohrozila, že keď jej text sa bude odstraňovať, dá ho na iné internetové stránky. F. E. mohla jednoduchým úkonom zabrániť šíreniu nevhodných textov vždy, nielen párkrát. D. J. i B. zrušiť konto, dať odstrániť nevhodný text a zablokovať IP adresu. Od roku 2011 sa žalobkyňa na stránku neprihlasovala, iba dávala odstraňovať nevhodné príspevky.

Žalovaná sa k vyjadreniu žalobkyne vyjadrila podaním doručeným súdu dňa 14.3.2019, v ktorom zopakovala argumentáciu uvádzanú v predchádzajúcom vyjadrení. Uviedla, že žalobkyňa vychádzala v ústrety a po telefonickom kontaktovaní zmazala časť žalobkyňou označených príspevkov z webovej stránky.

Žalobkyňa svoje vyjadrenie doplnila podaním doručeným súdu dňa 22.12.2020, v ktorom vo vzťahu k žalovanej uviedla, že od roku 2018 platí zákon GDPR o ochrane osobných údajov fyzických osôb a tento žalovaná ignoruje.

Súd sa oboznámil s tvrdeniami strán. Žalobkyňa nepredložila do uplynutia lehoty podľa § 167 ods. 3 CSP súdu vo vzťahu k žalovanej (pôvodne žalovaná 3/ F. G. E.) žiadne dôkazy. Žalovaná poukázala na to, že zo žaloby nevyplýva naplnenie zákonných podmienok ust. § 13 O.z. a žalobkyňa na podporu svojich tvrdení nepreložila žiaden dôkaz. Skutkový stav tak zostal neobjasnený.

K vzniku občianskoprávnej zodpovednosti spôsobenej zásahom do osobnosti fyzickej osoby musia byť splnené zákonné predpoklady. Týmito predpokladmi sú: existencia zásahu, ktorý je objektívne spôsobilý vyvolať nemajetkovú ujmu a ktorý spočíva v porušení alebo v ohrození osobnosti fyzickej osoby v jej fyzickej a morálnej integrite, musí ísť o zásah neoprávnený a musí byť daná príčinná súvislosť medzi oboma uvedenými predpokladmi. Existencia zásahu objektívne spôsobilého vyvolať nemajetkovú ujmu spočíva v porušení alebo ohrození osobnosti fyzickej osoby v jej morálnej integrite. Takýto zásah musí nastať objektívne, to znamená, že musí byť vylúčená negatívna individualistická psychická reakcia dotknutej fyzickej osoby. Konaním vzniká konkrétne nebezpečenstvo zníženia vážnosti postavenia postihnutej fyzickej osoby u ostatných spoluobčanov, a tým i nebezpečenstvo nepriaznivého ovplyvnenia jeho uplatnenia v spoločnosti. Zásahom do osobnostného práva nemusí nastať skutočné zníženie vážnosti. Na úspešné uplatnenie práva na ochranu osobnosti sa nevyžaduje vyvolanie následkov, ale stačí, že zásah bol objektívne spôsobilý narušiť alebo ohroziť práva chránené ust. § 11 O.z. Ďalším predpokladom vzniku občianskoprávnej zodpovednosti je protiprávnosť a neoprávnenosť zásahu. K neoprávneným zásahom do cti dochádza predovšetkým skutkovými tvrdeniami, ktoré sú nepravdivé. Neoprávneným zásahom do osobnosti fyzickej osoby sú v takýchto prípadoch situácie, ak fyzická osoba alebo právnická osoba rozširuje o inej fyzickej osobe nepravdivé tvrdenia alebo aj pravdu skresľujúce skutočnosti. K neoprávneným zásahom do práva na ochranu osobnosti fyzickej osoby však môže dôjsť aj prostredníctvom skutkových tvrdení, ktoré síce sú pravdivé, no boli uvedené v takej forme, v takých súvislostiach alebo za takých okolností, že objektívne vyvolávajú dojem, že skresľujú pravdu, čím pôsobia difamačne. Pre difamujúcu povahu určitého tvrdenia sa nevyžaduje, aby bolo

všeobecne chápané ako difamujúce. Stačí, ak tvrdenie môže mať taký účinok len u určitej skupiny ľudí. Treťou dôležitou podmienkou vzniku občianskoprávnej zodpovednosti je príčinná súvislosť (kauzálny nexus) medzi neoprávneným zásahom do osobnosti fyzickej osoby objektívne spôsobilým vyvolať nemajetkovú ujmu, spočívajúcu buď v porušení, či len v ohrození osobnosti fyzickej osoby a vznikom tejto nemajetkovej ujmy (bližšie.: Občiansky zákonník I, 2. vydanie, C.H. Beck, 2019, s. 83 - 96).

Ustanovenie § 150 CSP zakotvuje jednu zo základných procesných povinností strán sporu, a to povinnosť tvrdiť. Stranu sporu zaťažuje bremeno tvrdenia (onus dicendi). Schopnosť strany sporu uniesť bremeno tvrdenia spolu s dôkazným bremenom (onus probandi) je predpokladom pre úspech v spore. Nesplnenie povinnosti tvrdiť, resp. nesplnenie povinnosti „relevantne“ tvrdiť (uviesť tvrdenia z hľadiska ich kvality pravdivé, úplné, podstatné a rozhodujúce) má pre stranu sporu procesnoprávnu sankciu. Táto sankcia má podobu prehry sporu. Prejaví sa teda v meritórnom rozhodnutí veci. Posúdenie otázky, ktorá strana sporu je povinná tvrdiť a aký je obsah jej povinnosti tvrdiť, teda kto a aké tvrdenia má uviesť, sa odvíja od hmotného práva. Platí, že strana sporu je povinná tvrdiť skutočnosti, ktoré sú na základe hmotného práva spôsobilé priviesť jej úspech v spore. Každý má tvrdiť (v zásade) tie právne skutočnosti, ktoré spôsobujú vznik jeho nároku alebo zánik jeho povinnosti. Procesnej povinnosti strany sporu uviesť skutkové tvrdenia zodpovedá procesná povinnosť protistrany poprieť tvrdené skutočnosti. Inými slovami, bremeno tvrdenia je v korelácii s bremenom popretia tvrdení protistrany (nem. Behauptungslast, Bestreitungslast). To, že CSP chápe bremeno popretia tvrdení protistrany ako samostatnú procesnú povinnosť, vyplýva z ustanovenia § 151 CSP, ktoré zakotvuje procesné následky (sankciu) za jej nesplnenie. Skutkové tvrdenia sú obsahom jednotlivých procesných úkonov strán sporu, prípadne predstavujú časť procesných úkonov. Majú formu písomných podaní či ústnych prednesov. Z hľadiska pravidiel o koncentrácii konania je želateľné, aby všetky skutkové tvrdenia boli obsiahnuté ak ide o žalobcu, tak v žalobe a vo vyjadrení žalobcu podľa § 167 ods. 3 b/ CSP, ak ide o žalovaného, tak vo vyjadrení žalovaného k žalobe podľa § 167 ods. 2 CSP a vo vyjadrení žalovaného podľa § 167 ods. 4 CSP. Skutkové tvrdenia predložené neskôr (napr. vo forme ústnych prednesov na pojednávaní) je potrebné ospravedlniť tým, že ich strana sporu nemohla predložiť už skôr (napr. novým skutkovým tvrdením sa reaguje na skutočnosť, ktorá vyšla najavo až z dôkazu vykonaného na pojednávaní); inak na ne súd nemusí prihliadnuť (§ 153 CSP) (bližšie Civilný sporový poriadok, 2. vydanie, C.H. Beck, 2022, s. 615 - 619)

Súd prvej inštancie dôvodil, že žalobkyňa si nárok na finančné zadostučinenie uplatnila voči žalovanej ako fyzickej osobe. V podanej žalobe namietala nedostatočnú aktivitu žalovanej vo vzťahu k prijatým opatreniam majúcim zamedziť údajné zverejňovanie osobných údajov zo strany pôvodne žalovaných 1/ a 2/ (J., B.). Z tvrdení žalobkyne však nevyplýva, ako nečinnosť žalovanej ako fyzickej osoby mala zasiahnuť do jej osobnostných práv (kedy, kde, akým spôsobom, v akom rozsahu, s akou intenzitou). Z obsahu ustanovenia § 13 O.z. vyplýva, že predpokladom pre priznanie finančného zadostučinenia je existencia zásahu objektívne spôsobilého vyvolať nemajetkovú ujmu, ktorý spočíva v porušení alebo ohrození osobnosti fyzickej osoby v jej morálnej integrite. Musí ísť teda o aktívne konanie zo strany porušovateľa osobnostných práv. V danom prípade z tvrdení žalobkyne nevyplýva žiadne konanie žalovanej, ktoré by bolo možné charakterizovať ako konanie porušujúce alebo ohrozujúce osobnostné práva žalobkyne. Naopak, sama žalobkyňa uviedla, že to bola žalovaná, ktorá odstraňovala na žiadosť žalobkyne osobné údaje žalobkyne a hanlivé príspevky adresované žalobkyňi. Žalovaná bola počas konania vo svojich vyjadreniach konzistentná, poukazovala na to, že vykonávala viaceré opatrenia s cieľom zabrániť uverejňovaniu príspevkov, v ktorých bola žalobkyňa spomínaná. Žalobkyňa nevysvetlila, na základe čoho žalovanú (v postavení fyzickej osoby) považuje za porušovateľa jej osobnostných práv. Bolo na žalobkyňi, aby predostrela súdu úplné a pravdivé tvrdenia o údajnom konaní žalovanej a označila príp. predložila dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Vzhľadom na to, že nie je splnená základná podmienka pre konštatovanie zásahu do osobnostných práv zo strany žalovanej, súd žalobu ako nedôvodnú zamietol.

Pokiaľ ide o námietku premlčania, tou sa súd prvej inštancie nezaoberal, nakoľko v danom prípade nebolo preukázané, že by existoval nejaký zásah zo strany žalovanej do osobnostných práv žalobkyne, od ktorého by bolo možné prípadne počítať premlčaciu lehotu.

V časti o trovách konania svoje rozhodnutie odôvodnil právne ust. § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 a 2 CSP, vecne plným úspechom žalovanej v konaní, s tým, že pri rozhodovaní o náhrade trov konania nevzhladol dôvod pre aplikáciu ust. § 257 CSP. Žalobkyňa je síce poberateľkou invalidného dôchodku, avšak sociálne aspekty samé o sebe nemôžu byť dôvodom pre aplikáciu predmetného ustanovenia. Súd musí zvažovať ďalšie okolnosti, ktoré predchádzali podaniu žaloby ako aj správanie sa strán počas konania. Žalobkyňa podala zjavne nedôvodnú žalobu, v ktorej nedokázala špecifikovať konanie žalovanej majúce predstavovať zásah do jej osobnostných práv. V žalobe sa sústredila na údajné konanie žalovaných

1/ a 2/ (aj to len vo všeobecnej rovine bez predloženia konkrétnych dát a dôkazov) založených len na všeobecných skutkových tvrdeniach, vo vzťahu k žalovanej (pôvodne žalovaná 3/) naopak uviedla, že žalovaná sa snažila o odstraňovanie nevhodných komentárov na adresu žalobkyne a jej osobných údajov. Vzhľadom na to, že žaloba bola od počiatku nedôvodná, súd nevidel dôvod na aplikovanie ust. § 257 CSP len z dôvodu, že žalobkyňa je invalidnou dôchodkyňou.

2. Proti tomuto rozsudku v celom jeho rozsahu podala včas odvolanie žalobkyňa, s návrhom na jeho zrušenie a vrátenie veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Dôvodila, že súd prvého stupňa nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces [§ 365 ods. 1 písm. b)], zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené [§ 365 ods. 1 písm. g)], rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci [§ 365 ods. 1 písm. h)]. Konštatovala, že prvostupňový súd v podstate odmietol vykonať dokazovanie vo veci s odkazom na koncentráciu konania, kedy tvrdenia žalobkyne uvedené v žalobe a doložené v ďalších vyjadreniach súdu nepovažoval za dostatočne konkrétne na to, aby sa nimi mohol zaoberať. Súd ich označil len za všeobecné tvrdenia, ktoré boli žalovanou popreté a žalobkyňa súdu nepreukázala svoje tvrdenia. Žalobkyňa časť dôkazov chcela súdu len ukázať na pojednávaní bez toho, aby sa z toho robili ďalšie kópie s odôvodnením, aby nedochádzalo k ďalšiemu zvyšovaniu jej utrpenia. Podľa názoru žalobkyne však existovali dôkazy, ktoré boli obsiahnuté v súdnom spise a to buď písomné dôkazy predložené žalobkyňou alebo dôkazy boli predložené niektorou zo žalovaných k ich vyjadreniam. Pôvodný súdny spis (ešte pred vylúčením dvoch žalovaných na samostatné konanie) obsahuje rozsiahly súbor printových dokumentov z ktorých podľa názoru žalobkyne je možné vyvodiť, že tvrdenia žalobkyne o zásahu do jej osobnostných práv sa v elektronickom prostredí uskutočňovali. Práve zásadné rozpory žalobkyne a žalovanej, resp. žalovaných mali byť dokazovaním odstránené. Žalobkyňa prišla na pojednávanie dňa 14.11.2023 a chcela vypovedať a produkovať ďalšie dôkazy. Súdu chcela predložiť k nazretiu aj ďalšie písomné dôkazy. Súd ju však poučil, že dôkazy mohla predkladať len do 10.9.2018 (koncentrácia konania). Treba si všimnúť, že konanie na prvostupňovom súde sa konalo veľmi dlho. Navyše došlo k vylúčeniu dvoch žalovaných na samostatné konanie, čo podľa názoru žalobkyne mohlo prispieť k nesprehľadneniu situácie. Žalobkyňa sa snažila v žalobe a aj v následných vyjadreniach preukazovať, že zásah do jej osobnosti bol spôsobený všetkými žalovanými v podstate „súčinnosťou“, a preto podľa jej názoru vec mala byť aj takto spoločne pojednávaná a rozhodnutá. Žalobkyňa je presvedčená o tom, že súdu predložila písomné dôkazy k svojim tvrdeniam, resp. že tieto sa nachádzajú v súdnom spise. Podľa názoru žalobkyne súd porušil jej práva na spravodlivý súdny proces, keď nevykoval riadne dokazovanie listinami obsiahnutými v súdnom spise. Keďže súd nevykonával dokazovanie, tak ani nemohol spravodlivo vec vnímať a rozhodnúť. Rozhodnutie je podľa názoru žalobkyne nepreskúmateľné. Vydané rozhodnutie je podľa názoru žalobkyne minimálne predčasné, keďže nebolo vykonané riadne dokazovanie. Súd nevykonaním dokazovania porušil právo žalobkyne na spravodlivý súdny proces. Z uvedených skutočností je zrejmé, že súd pri rozhodovaní vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci. Prvostupňový súd nesprávne právne posúdil vec (písm. h) a nesprávne (nespravodlivo) aj rozhodol bez vykonania dokazovania. Podľa názoru žalobkyne žalovaná svojou pasivitou umožnila ponechanie toxických textov voľne dostupné pre širokú verejnosť a prijaté opatrenia boli nedostatočné. Žalobkyňa uvádza, že ju opakovanie žiadala, aby zabezpečila odstránenie týchto textov a zabránila ďalšiemu zverejňovaniu.

3. Žalovaná sa k odvolaniu žalobkyne nevyjadřila, odvolací návrh nepodala.

4. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 ods. 1 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozsudku súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľka použila zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. b/, g/ a h/ CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offo na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré ale nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie, bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku boli oznámené na úradnej tabuli a na webovej stránke odvolacieho súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP) a dospel k

záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie treba navzdory námietkam odvolateľky považovať za vo výroku vecne správny, keď súd prvej inštancie v miere postačujúcej pre rozhodnutie zistil skutkový stav a vec aj správne posúdil po právnej stránke.

Odvolačný súd nemal (napriek opačnému názoru odvolateľky) dôvod nesúhlasíť s argumentáciou použitou súdom prvej inštancie na podporu ním zvoleného spôsobu rozhodnutia (tak ako táto - rozumej argumentácia - vyplýva z odôvodnenia rozsudku). U dôvodov predostretých súdom prvej inštancie dostatočne jasne a i objektívne presvedčivo by tak zásadne postačovalo i len konštatovať ich správnosť a odvolať sa na ne (prvá časť ust. § 387 ods. 2 CSP), odvolací súd však aj v tejto konkrétnej veci musí urobiť zadosť tiež povinnosti vyporiadať sa s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní (§ 387 ods. 3 veľa druhá CSP) a preto, ale aj pre celkovú úplnosť nad rámec už uvedeného súdom prvej inštancie dopĺňa (§ 387 ods. 2 CSP in fine) nasledovné:

5. Pre sporové konanie je charakteristický princíp kontradiktórnosti konania, v ktorom stoja proti sebe sporové strany a vyvíjajú procesnú aktivitu smerom k výsledku konania, ktorý by im bol na prospech. Nová procesná úprava v CSP výrazne posilnila i princíp hospodárnosti, zavedením možnosti súdu stanovovať záväzné procesné lehoty na procesné úkony sporových strán, s cieľom poskytnúť rýchlu a účinnú spravodlivosť. Kontradiktórnosť znamená tiež možnosť podrobiť procesnej „debate“ všetko, čo v konaní vyšlo najavo (porov. Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, str. 53). Strana sporu má procesnú povinnosť predložiť prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany včas, pričom procesný úkon nie je vykonaný včas, ak ho strana sporu mohla vykonať skôr, ak by konala starostlivo. Ak neexistujú osobitné dôvody, v zásade platí, že predloženie skutkových tvrdení až na pojednávaní nie je včasné (porov. Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, str. 53).

Odvolačná námietka žalobkyne o uvádzaní protitvrdení k vyjadreniu žalovanej (za účelom odstránenia zásadných rozporov žalobkyne a žalovanej) a predkladaní dôkazov iba na nahliadnutie a iba súdu (s tým, aby sa z nich nerobili ďalšie kópie, aby nedochádzalo k ďalšiemu zvyšovaniu jej utrpenia) až na súdnom pojednávaní nemohla preto podľa nových procesných pravidiel obstáť. Zo strany žalobkyne neboli ani tvrdené osobitné dôvody, ktoré by jej bránili v procesnej ostražitosti. Predkladať dôkazy iba na nahliadnutie a reagovať na tvrdenia protistrany až na súdnom pojednávaní, ktoré sudca pripravuje práve na základe výsledkov povinnej procesnej „debaty“ strán konania, aby sa predišlo odročovaniu pojednávania a bolo možné rozhodnúť na jedinom pojednávaní (§ 179 ods. 1 CSP), by nebolo možné považovať za včasné vykonanie procesných úkonov/prostriedkov procesného útoku. Odvolateľka nespochybnila, že chcela predložiť prostriedky procesného útoku - uvádzať tvrdenia a predkladať dôkazy až na pojednávaní, po sudcovskej koncentrácii konania. Žalobkyňa k žalobe nepripojila žiadne dôkazy (a vo vzťahu k žalovanej /pôvodne žalovanej 3/ ich ani nenavrhol), rovnako ani k jej podaniam zo 14.11.2016, z 9.1.2017 a 11.10.2018, dôkazy (z verejného internetového fóra K.) predložila až spolu s jej podaním z 19.4.2022, t. j. až po sudcovskej koncentrácii (20.10.2018). Súd prvej inštancie správne na pojednávaní dňa 14.11.2023 zamietol návrhy žalobkyne na vykonanie dokazovania, predložené po sudcovskej koncentrácii konania. Preto ani odvolaciu námietku o odmietnutí vykonania dokazovania súdom prvej inštancie nemohol odvolací súd s poukazom na sudcovskú koncentráciu konania považovať za dôvodnú.

Dokazovanie v sporovom konaní slúži na zistenie toho, čo strany tvrdili, teda súd je limitovaný skutkovými tvrdeniami strán. Na preukázanie svojich tvrdení strany konania navrhujú dôkazy, výber ktorých je výlučne na súde (§ 185 ods. 1 CSP). Strana má teda povinnosť tvrdenia, dôkaznú povinnosť, povinnosť vyjadrovať sa k veci i k dôkazom a tieto úkony môže vykonávať aj prostredníctvom svojho zástupcu. Výsluch strany ako dôkaz je potom nevyhnutné odlišovať od prednesu strany a súd nariadi tento dôkazný prostriedok iba vtedy (okrem návrhu na vykonanie tohto dôkazu stranou sporu), ak sa týmto výsluchom majú preukázať už tvrdené skutočnosti, ktoré v konaní vyšli najavo (§ 195 ods. 1 CSP). Žalobkyňa navrhla svoj výsluch až na pojednávaní, t. j. až po sudcovskej koncentrácii, odvolacia argumentácia žalobkyne, že tvrdenia žalovanej v písomnom vyjadrení k žalobe mali byť vyvrátené až výsluchom žalobkyne na pojednávaní, bola neopodstatnená. V civilnom sporovom konaní podľa ustanovení CSP je výsluch strany iba podporným dôkazom (porov. Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, str. 53). Povinnosť uskutočniť verejné vypočutie (výsluch) nie je absolútna (porov. rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva Hakansson and Stuesson v. Švédsko). Sú prípady, v ktorých sa výsluch nevyžaduje, teda ak sporné fakty nevyhnutne nevyžadujú vypočutie a súd môže spravodlivo, rozumne a dôvodne vec rozhodnúť na základe iných dôkazov (porov. uznesenie NS SR sp. zn. 3 Cdo

156/2018, rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva Döry v. Švédsko, Pursihejmo v. Fínsko, Lundevall v. Švédsko). Uvedeným spôsobom postupoval v posudzovanej veci aj súd prvej inštancie, ktorý správne zohľadnil požiadavku efektivity a hospodárnosti konania a výsluch žalobkyne nevykonal, keďže výsluch žalobkyne nebol spôsobilý ovplyvniť záver súdu, že žalobkyňa nevysvetlila (rozumej do sudcovskej koncentrácie konania), na základe čoho považovala žalovanú (ako fyzickú osobu) za porušovateľa jej osobnostných práv, keď bolo na žalobkyňu aby predostrela súdu úplné a pravdivé tvrdenia o údajnom konaní žalovanej a označila príp. predložila dôkazy na preukázanie svojich tvrdení (do sudcovskej koncentrácie konania) a vzhľadom na to, že nebola splnená základná podmienka pre konštatovanie zásahu do osobnostných práv zo strany žalovanej (z tvrdení žalobkyne nevyplýva žiadne aktívne konanie žalovanej, ktoré by bolo možné charakterizovať ako konanie porušujúce alebo ohrozujúce osobnostné práva žalobkyne, teda existencia zásahu, ktorý by bol objektívne spôsobilý vyvolať nemajetkovú ujmu), súd prvej inštancie správne žalobu zamietol.

Pokiaľ ide o odvolaciu námietku žalobkyne, že pôvodný súdny spis (ešte pred vylúčením dvoch žalovaných na samostatné konanie) obsahuje rozsiahly súbor printových dokumentov, z ktorých podľa názoru žalobkyne je možné vyvodiť, že tvrdenia žalobkyne o zásahu do jej osobnostných práv sa v elektronickom prostredí uskutočňovali, k tejto odvolací súd uvádza, že v zmysle § 132 ods. 2 CSP opísanie rozhodujúcich skutočností nemožno nahradiť odkazom na označené dôkazy, ktoré boli navyše žalobkyňou označené až po sudcovskej koncentrácii konania, prípadne označené a predložené ostatnými žalovanými. Aj túto námietku preto považoval za nedôvodnú.

Konanie pred súdom má zabezpečiť pre strany konania spravodlivú ochranu ich práv a záujmov (tzv. fair process). Preto im musí byť vytvorená možnosť predvídať rozhodnutie súdu a tomu prispôbiť uplatňovanie (realizáciu) svojich procesných práv. Súd prvej inštancie reagoval na všetky procesné úkony strán primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom, v súlade s účinným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom strana konania uplatňuje svoje nároky, alebo sa bráni ich uplatneniu, ako i štádia civilného procesu (porov. rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 85/2015-17 z 12. februára 2015).

So zreteľom na vyššie uvedené odvolací súd dospel k záveru, že procesným postupom súdu prvej inštancie, ktorý namietala žalobkyňa v odvolaní, nedošlo k porušeniu jej práva na spravodlivý súdny proces.

Žalovaná si svoju povinnosť vyjadriť sa k žalobe splnila a preto súd prvej inštancie správne podľa procesných pravidiel prikrčil k doručeniu vyjadrenia žalovanej žalobkyňu do vlastných rúk s tým, aby jej umožnil vyjadriť sa k vyjadreniu žalovanej – tzv. replika. Následky spojené s koncentráciou konania sú vo vzťahu k žalobkyňu spojené práve s tzv. replikou (porov. Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarčinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, str. 53). To, či žalobkyňa svoje procesné oprávnenie využije, je vecou jej rozhodnutia a procesnej taktiky. Ak však toto procesné oprávnenie reagovať replikou nevyužije resp. nedostatočne využije môže to mať pre ňu závažné procesné následky, ako tomu bolo aj v posudzovanej veci.

Podľa judikatúry (napr. uznesenie NS SR sp. zn. 6Cdo/98/2017) za znemožnenie strane uskutočňovať jej procesné práva v takej miere, že dochádza k porušeniu práva na spravodlivý proces, treba považovať taký nedostatok rozhodnutia súdu, keď rozhodnutie neobsahuje žiadne dôvody alebo ak v ňom absentuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie vo veci, prípadne ak argumentácia obsiahnutá v odôvodnení je natoľko vnútorne rozporná, že rozhodnutie ako celok je nepresvedčivé.

Rozhodnutie súdu prvej inštancie takéto vady odôvodnenia rozhodnutia neobsahuje. Zrozumiteľne poskytuje odpovede na právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takémuto uplatneniu (porov. uznesenie NS SR sp. zn. 2MCdo/7/2009). Nedôvodnou tak bola odvolacia námietka o nepreskúmateľnosti napadnutého rozsudku.

S poukazom na vyššie uvedené súd prvej inštancie dospel k správnym skutkovým zisteniam a následne správne právne posúdil nárok žalobkyne na náhradu nemajetkovej ujmy.

Ústavný súd Slovenskej republiky v zhode s rozhodovacou praxou Európskeho súdu pre ľudské práva stabilne judikuje, že povinnosť súdu odôvodniť svoje rozhodnutie neznamená automaticky povinnosť poskytnúť podrobnú odpoveď na každý nastolený argument. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (porov. napr. rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 44/03, III. ÚS 209/04, I. ÚS 117/05, III. ÚS 191/2013), ako tomu bolo aj v danom prípade.

Odvolací súd riadiaci sa vyššie uvedenými úvahami a osvojujúci si aj dôvody súdu prvej inštancie preto napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v celom jeho rozsahu (vrátane konkrétnymi odvolacími

dôvodmi nespochybnenej časti o náhrade trov prvoinštančného konania) podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP potvrdil.

6. Podľa § 396 ods. 1 CSP ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie.

Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie v lehote do 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

O nároku na náhradu trov tohto odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP tak, že procesne plne úspešnej žalovanej priznal proti žalobkyni právo na náhradu trov odvolacieho konania v plnej výške, a to z dôvodu, že strana, ktorá mala plný úspech vo veci (žalovaná), má nárok na náhradu všetkých účelne vynaložených trov proti strane, ktorá vo veci úspech nemala (žalobkyňa), keď z rovnakých dôvodov ako súd prvej inštancie nevidel dôvod pre aplikáciu ust. § 257 CSP.

7. Tento rozsudok prijal senát odvolacieho súdu hlasovaním pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. (§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. (§ 421 ods. 1 CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/. (§ 421 ods. 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/. (§ 422 ods. 1 CSP)

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. (§ 424 CSP)

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77. (§ 425 CSP)

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil. (§ 426 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. (§ 427 ods.1 CSP)

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. (§ 429 ods. 1 CSP) Súd vždy poučí strany o ich práve zvoliť si advokáta a o možnosti obrátiť sa na Centrum právnej pomoci.(§ 160 ods. 2 CSP)

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 ods. 2 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. (§ 431 ods. 1 CSP)

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada. (§ 431 ods. 2 CSP)

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. (§ 432 ods. 1 CSP)

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. (§ 432 ods. 2 CSP)

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom. (§ 433 CSP)

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 434 CSP)

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania. (§ 435 CSP)